

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
HERCEGBOSANSKA ŽUPANIJA
Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa

-nacrt-

ZAKON
O SREDNJEM STRUKOVNOM OBRAZOVANJU I OBUCI
U HERCEGBOSANSKOJ ŽUPANIJI

srpanj, 2016. godine

Na temelju članka III. 4.b) Ustava Federacije BiH, članka 15. stavka 1. točka d). Ustava Hercegbosanske županije («Narodne novine Hercegbosanske županije» broj: 3/96. i 9/00.) i članka 98. Poslovnika Skupštine Hercegbosanske županije («Narodne novine Hercegbosanske županije», broj: 8/03., 14/03. i 1/04.) Skupština Hercegbosanske županije na ____ sjednici održanoj 2016. godine, d o n o s i

ZAKON

o srednjem strukovnom obrazovanju i obuci u Hercegbosanskoj županiji

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1. **(Predmet Zakona)**

Ovim se Zakonom uređuje srednje strukovno obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje (u daljnjem tekstu: strukovno obrazovanje), te utvrđuju: načela ustroja srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke, institucije, osnovna pitanja nastavnih planova i programa, standardi ocjenjivanja i ispiti, pitanje autonomije škola, osnova upravljanja i financiranja te druga pitanja bitna za rad i razvoj srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke u Hercegbosanskoj županiji (u daljem tekstu: Županija).

Članak 2. **(Djelatnost strukovnog obrazovanja)**

- (1) Djelatnost strukovnog obrazovanja ostvaruje se u skladu s odredbama ovoga Zakona i posebnih propisa te Zakona kojim se uređuje djelatnost srednjeg strukovnog obrazovanja, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.
- (2) Djelatnost strukovnog obrazovanja odraslih polaznika ostvaruje se u skladu s odredbama ovoga Zakona i Zakona kojim se uređuje obrazovanje odraslih.
- (3) Djelatnost strukovnog obrazovanja obavljaju ustanove za strukovno obrazovanje na temelju rješenja Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa HBŽ (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).
- (4) Djelatnost strukovnog obrazovanja za kvalifikacije koje su uređene posebnim propisima, direktivama Europske unije za regulirana zanimanja u zdravstvu te međunarodnim ugovorima kojih je Bosna i Hercegovina potpisnica obavljaju ustanove za strukovno obrazovanje na temelju rješenja Ministarstva, sukladno posebnom propisu.

Članak 3. **(Definicije)**

- (1) Definicije uporabljene u ovome Zakonu imaju sljedeće značenje:
 - a) Srednje strukovno obrazovanje i obuka integralni su dio obrazovnog sustava u Županiji koji osigurava stjecanje vještina i znanja iz određenih zanimanja i osigurava osnovu za kontinuiranu obuku u svrhu aktivnog uključanja u radni proces ili nastavak daljnjeg obrazovanja, a podrazumijeva različite vrste i oblike odgoja i obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja kroz početno kontinuirano, redovito ili izvanredno obrazovanje i obavljanje prakse, te obuhvaća i strukovnu obuku djece i odraslih osoba.

b) Institucija srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke je srednja škola organizirana kao srednja tehnička i strukovna škola, umjetnička škola, škole posebne namjene i druge vrste škola koje ispunjavaju uvjete za obavljanje djelatnosti obrazovanja, sukladno ovome i drugim odgovarajućim zakonima i podzakonskim aktima Ministarstva, kojima se detaljnije uređuje djelatnost srednjeg obrazovanja (u daljnjem tekstu: škole).

c) Klasifikacija zanimanja za srednje strukovno obrazovanje i obuku je akt kojim se utvrđuju porodice zanimanja, trajanje školovanja, razina i oblik obrazovanja i vrsta škole. Klasifikacija se prema potrebi strukturira i revidira sukladno kretanju tržišta rada i usuglašava s europskom praksom i europskim kvalifikacijskim okvirom za cjeloživotno učenje.

(2) Ministarstvo u suradnji sa Agencijom za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje (u daljnjem tekstu: Agencija za obrazovanje) koja inicira i predlaže nadležnim obrazovnim i drugim vlastima strukturiranje i revidiranje klasifikacije zanimanja, donosi akt o strukturiranju i revidiranju klasifikacije zanimanja.

Članak 4. **(Izrazi)**

(1) Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu i propisima koji se donose na temelju ovoga Zakona, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način i muški i ženski rod.

(2) Pojedini izrazi u ovom Zakonu znače:

– *Strukovno obrazovanje* je proces stjecanja kompetencija (znanja, vještina i kompetencija u užem smislu), ako su rezultati tog procesa vrednovani i potvrđeni u postupku koji provode ustanove za strukovno obrazovanje.

– *Strukovno osposobljavanje* podrazumijeva obrazovanje za stjecanje kompetencija za obavljanje jednostavnih poslova.

– *Strukovno usavršavanje* podrazumijeva obrazovanje kojim se stječu dodatne kompetencije iste ili više razine kvalifikacije unutar obrazovnog sektora za koji polaznik ima priznatu kvalifikaciju.

– *Formalno učenje* označava djelatnost ovlaštene ustanove koja se izvodi prema odobrenim programima s ciljem stjecanja i unapređenja znanja, vještina i kompetencija u užem smislu za osobne, društvene i profesionalne potrebe, a o čemu se izdaje javna isprava.

– *Neformalno učenje* označava organizirane aktivnosti učenja s ciljem stjecanja i unapređenja znanja, vještina i kompetencija u užem smislu za osobne, društvene i profesionalne potrebe, a o čemu se ne izdaje javna isprava.

– *Informalno učenje* označava neorganizirane aktivnosti prihvaćanja znanja, vještina i kompetencija u užem smislu iz svakodnevnih iskustava i drugih utjecaja i izvora iz okoline za osobne, društvene i profesionalne potrebe.

– *Kompetencije* označavaju skup konkretnih znanja i vještina u skladu s danim standardima.

– *Temeljne kompetencije* označavaju skup kompetencija koje su potrebne za zadovoljavanje osobnih potreba, socijalne povezanosti, demokratskog društva i zapošljavanja.

– *Strukovni kurikulum* je dokument koji definira ishode učenja te uvjete izvođenja pomoću kojih polaznici stječu kompetencije.

– *Strukovna kvalifikacija* je formalni naziv za skup kompetencija određene razine, obujma, profila i kvalitete, a koja se dokazuje javnom ispravom koju izdaje ovlaštena ustanova.

– *Razine kvalifikacija* označavaju složenost i doseg stečenih kompetencija, a opisuju se skupom mjerljivih pokazatelja.

– *Kreditni bod* je mjerna jedinica kojom se iskazuje obujam stečenih kompetencija, a određuje se prosječnim ukupno utrošenim vremenom polaznika koji su uspješno svladali program, a koje je potrebno za stjecanje tih kompetencija.

– *Standard zanimanja* je skup normativa kojima se određuje sadržaj strukovne kvalifikacije na određenoj razini složenosti i određuju potrebna znanja, vještine te strukovne kompetencije ili se utvrđuju poslovi i aktivnosti unutar tih poslova te kompetencije potrebne za njihovo obavljanje, na

način kako ih iskazuje tržište rada, a u funkciji je izradbe standarda kvalifikacije i strukovnih kurikuluma.

– *Modul* je obrazovna jedinica koja ima cilj i sadržaje koji se određuju u skladu sa zahtjevima za izradbu kvalifikacija. Oblikovan je na temelju standarda zanimanja i omogućuje stjecanje kompetencija i cjelovite kvalifikacije.

– *Profil kompetencija/kvalifikacije* označava područje rada ili učenja stečenih kompetencija, a iskazuje se nazivom.

Članak 5.

(Ciljevi srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke)

Osim općih ciljeva odgoja i obrazovanja iz članka 5., u sklopu srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke:

- a) omogućiti učeniku se pod jednakim uvjetima osigurava pravo na srednje strukovno obrazovanje i obuku, sukladno vlastitom interesiranju i sposobnostima za stjecanje temeljnih i strukovnih kompetencija za dobivanje kvalifikacija potrebnih tržištu rada, za daljnje obrazovanje te cjeloživotno učenje, a u funkciji osobnog razvoja te gospodarskog i općeg razvoja društva,;
- b) učeniku se pruža potpora u odabiru odgovarajućeg zanimanja i integriranju u društveni život;
- c) razvija se svijest učenika o potrebi za daljnjim obrazovanjem i obukom;
- d) osiguravaju se uvjeti za razvoj i promicanje tradicionalnih obrta;
- e) usklađuju se potrebe sa zahtjevima i kretanjima tržišta rada;
- f) strukovno obrazovanje i obuka dovodi se na razinu obrazovanja kao u zemljama članicama Europske unije te osigurava međunarodnu usporedivost stečenih strukovnih kvalifikacija,
- g) osigurati razvoj otvorenih kurikuluma.

Članak 6.

(Načela strukovnog obrazovanja)

Načela strukovnog obrazovanja su:

- a) dostupnosti i uspostavljanje rodne ravnoteže polaznika, fleksibilnost, relevantnost i racionalnost, transparentnost te usklađenost s potrebama tržišta rada i visokog obrazovanja,
- b) usmjerenost na rezultate učenja i razvoj kompetencija,
- c) individualni pristup polaznicima i različiti putovi stjecanja istih strukovnih kvalifikacija,
- d) partnerski odnos u procesu obrazovanja,
- e) podjednaki uvjeti obrazovanja prema standardima odgojno-obrazovnog procesa i zahtjevima struke,
- f) jasna određenost standarda zanimanja, strukovnih kvalifikacija i kurikuluma,
- g) odgovarajuća osposobljenost te trajno stručno usavršavanje nastavnika za suvremen pristup odgojno-obrazovnom procesu.

II. USTROJ SREDNJEG STRUKOVNOG OBRAZOVANJA I OBUKE

Članak 7.

(Osnivanje, registracija institucija srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke)

(1) Ministarstvo, sukladno ovome Zakonu i drugim odgovarajućim zakonima i podzakonskim aktima, uređuje pitanje ustrojavanja, registracije i osnivanja škola navedenih člankom 3. stavak (1) točka b) ovoga Zakona.

(2) Zakonski i podzakonski akti iz stavka (1) ovoga članka obvezatno razrađuju pitanja osiguranja uvjeta za izvođenje praktične obuke i rada koji se mogu odvijati u školskim radionicama za praktičnu obuku i u radnim prostorima drugih pravnih osoba, na temelju ugovora ili sporazuma o suradnji. Podzakonski akti posebno sadrže uvjete vezane uz izvođenje praktične obuke za izučavanje tradicionalnih obrta.

(3) Zakonski i podzakonski akti posebno razrađuju i uvjete za strukovno obrazovanje i obuku odraslih koji se odnose na nastavak profesionalnog obrazovanja, dokvalifikaciju, prekvalifikaciju i druge aktivnosti koje osiguravaju kontinuirano/cjeloživotno učenje, a uključuju pravila o uspostavi službenog registra izdanih diploma i certifikata.

Članak 8. **(Poslovi institucija za strukovno obrazovanje)**

- (1) Ustanova za strukovno obrazovanje obavlja sljedeće poslove:
- a) obavlja djelatnost strukovnog obrazovanja redovitih učenika i djelatnost strukovnog obrazovanja odraslih
 - b) obrazovnu ponudu usklađuje s potrebama tržišta rada,
 - c) uspostavlja lokalna partnerstva,
 - d) izrađuje dio kurikuluma sukladno lokalnim i regionalnim potrebama,
 - e) obavlja i druge poslove u skladu s ovim Zakonom.
- (2) Ustanova za strukovno obrazovanje može staviti u promet proizvode i usluge koji nastaju kao rezultat djelatnosti ustanove, a ukoliko u obavljanju svoje djelatnosti ustanova ostvari dobit, ta se dobit upotrebljava isključivo za obavljanje i razvoj djelatnosti ustanove u skladu s aktom o osnivanju i statutom ustanove.

Članak 9. **(Stjecanje strukovnih kvalifikacija)**

- (1) Strukovnim obrazovanjem stječu se kompetencije te strukovne kvalifikacije određene razine, obujma, profila i kvalitete te se omogućuje uključivanje na tržište rada ili nastavak obrazovanja.
- (2) Završetkom strukovnoga obrazovanja polaznik stječe kvalifikaciju određene razine, obujma, profila i kvalitete koja se dokazuje javnom ispravom čiji sadržaj i oblik propisuje ministar znanosti, prosvjete, kulture i športa Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: ministar).
- (3) Iznimno, polaznicima programa za stjecanje zdravstvenih kvalifikacija, nakon završenoga dvogodišnjega općeobrazovnog dijela obrazovanja, izdaje se uvjerenje čiji sadržaj i oblik propisuje ministar.
- (4) Formalnim učenjem kompetencije se stječu:
- a) teorijskom nastavom s vježbama,
 - b) praktičnom nastavom,
 - c) i drugim oblicima obrazovnog rada propisanim kurikulumom.
- (5) Kompetencije stečene neformalnim i informalnim učenjem dokazuju se ispitima, sukladno standardima zanimanja, odnosno strukovnih kvalifikacija.
- (6) Postupak i način provođenja ispita kojima se dokazuju neformalno i informalno stečene kompetencije propisuje ministar.

Članak 10. **(Usuglašavanje potreba s tržištem rada)**

- (1) Ministarstvo će osigurati usuglašavanje potreba i zahtjeva tržišta rada s potrebom osnivanja i organiziranja institucija za strukovno obrazovanje.
- (2) Radi osiguranja veze između srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke i tržišta rada, na entitetskoj, županijskoj i na razini Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine osnivaju se tripartitna savjetodavna vijeća koja imaju savjetodavnu ulogu, a u čiji sastav ulaze predstavnici/ce poslodavaca, sindikata i nadležnih obrazovnih vlasti.

Članak 11. **(Trajanje školovanja)**

- (1) Srednje tehničke, umjetničke i škole posebne namjene te druge škole koje ispunjavaju uvjete određene klasifikacijom zanimanja, u pravilu, provode četverogodišnji nastavni plan i program za stjecanje strukovnog zvanja koje omogućuje nastavak obrazovanja u visokoškolskim ustanovama.
- (2) Strukovne obrtničke škole, u pravilu, imaju trogodišnji nastavni plan i program za stjecanje odgovarajućeg zanimanja.
- (3) Sukladno zahtjevima tržišta rada, Ministarstvo može za obavljanje manje složenih i jednostavnih poslova utvrditi obrazovanje i obuku kraću od tri godine, te vrstu stečene kvalifikacije prema srodnom zanimanju.

Članak 12. **(Izbor škole i prelazak učenika)**

- (1) Roditelj i dijete imaju pravo izabrati školu i zanimanje, pod uvjetom da dijete ispuni kriterije koje propiše Ministarstvo.
- (2) Ministarstvo će za svaku školsku godinu izraditi plan upisa u prve razrede škola, uzimajući u obzir potrebe tržišta rada.
- (3) Učenici mogu nastaviti svoje školovanje u bilo kojem mjestu u Županiji i Bosni i Hercegovini.
- (4) Uvjete za prelazak iz škole u školu različitog zanimanja ili stupnja obrazovanja odlukom utvrđuje nadležni ministar.

Članak 13. **(Nastavni plan i program)**

- (1) Nastavnim planom i programom utvrđuje se tjedni i godišnji broj nastavnih sati za obvezne i izborne nastavne predmete, njihov raspored po razredima, tjedni broj nastavnih sati po predmetima i ukupni tjedni i godišnji broj sati te ciljevi, zadaće i sadržaji svakog nastavnog predmeta.
- (2) Izborni predmeti obvezni su tijekom cijele školske godine za sve učenike koji se za njih opredijele, a učenik bira izborni predmet ili izborne predmete na početku školske godine.
- (3) Učenik može prestati pohađati izborni predmet nakon pisanog zahtjeva i obrazloženja roditelja učenika i učenika učiteljskom vijeću do početka školske godine pod uvjetom da obveznu satnicu zamijeni drugim izbornim predmetom ili aktivnošću u školi.
- (4) Nastavni plan i program strukovnih škola sadrži zajednički općeobrazovni, posebni stručni i fakultativni dio.
- (5) U zajedničkom općeobrazovnom i posebnom stručnom dijelu nastavnog plana i programa nalaze se i izborni predmeti od kojih učenik bira jedan ili više predmeta prema svojim interesima i sklonostima.
- (6) Zajednički općeobrazovni dio nastavnog plana i programa za stjecanje srednje i niže stručne spreme sadrži općeobrazovne predmete koji su zajednički i obvezni za određenu razinu obrazovanja, a posebni stručni dio nastavnog plana i programa sadrži strukovne predmete (strukovno-teorijske predmete i praktičnu nastavu) koji su vezani za određeno zanimanje.
- (7) Fakultativni dio nastavnog plana i programa u srednjoj školi obuhvaća nastavne predmete, odnosno nastavne sadržaje kojima se zadovoljavaju interesi učenika u skladu s mogućnostima škole te sadržaje i oblike slobodnih aktivnosti. Ako se učenik srednje škole opredijeli za fakultativni predmet, dužan ga je pohađati tijekom nastavne godine.
- (8) Nastavni plan i program, te zajednički i izborni dio nastavnog plana i programa donosi ministar, a fakultativni dio srednja škola.

Članak 14.
(Razvoj i sadržaj nastavnih planova i programa)

- (1) Nastavni planovi i programi za srednje strukovno obrazovanje i obuku sastoje se od zajedničke jezgre sastavljene sukladno Okvirnom zakonu o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini, planova i programa za strukovne predmete i djela nastavnog plana i programa koji se kreira u školama.
- (2) Nastavni plan i program za srednje strukovno obrazovanje i obuku donosi nadležni ministar/ministrica.
- (3) Nastavni plan i program razvija se, koliko god je to moguće, primjenom modularne metodologije.
- (4) Nastavnim planom i programom posebno se utvrđuju svrha, ciljevi i zadaće programa, nastavni predmeti i sadržaji, trajanje i osnovni oblici izvođenja programa, godišnji i tjedni broj nastavnih sati, praktične obuke, broj sati za svaki predmet, didaktički i drugi uvjeti za izvođenje nastavnog plana i programa.
- (5) Dio nastavnih predmeta i sadržaja, utvrđenih nastavnim planom i programom, može se, osim na jednom ili više jezika konstitutivnih naroda u BiH, izvoditi i na nekom od svjetskih jezika uz odobrenje Ministarstva.
- (6) Obrazovanje djeteta pripadnika nacionalne manjine ostvaruje se prema odredbama Zakona o zaštiti prava nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 12/03) na jeziku i pismu nacionalnih manjina, sukladno odredbama ovoga i drugih zakona kojima se uređuje sustav obrazovanja u Županiji.
- (7) Obrazovanje djece s posebnim potrebama ostvaruje se prema prilagođenim programima srednje strukovne škole, koje donose nadležne obrazovne vlasti.

Članak 15.
(Standardi zanimanja i strukovnih kvalifikacija)

- (1) Standardom zanimanja utvrđuju se poslovi i aktivnosti unutar tih poslova te kompetencije potrebne za njihovo obavljanje, na način kako ih iskazuje tržište rada, a u funkciji je izradbe standarda kvalifikacije i strukovnih kurikuluma.
- (2) Standardom strukovne kvalifikacije utvrđuje se naziv, vrsta, razina, obujam, uvjeti pristupanja kvalifikaciji, opravdanost potrebe za kvalifikacijom, profil sa specifikacijom nastavnih predmeta i modula te pripadne rezultate učenja/kompetencija i druge potrebne elemente.
- (3) Metodologiju izradbe standarda zanimanja i strukovnih kvalifikacija utvrđuje Ministarstvo u suradnji sa Agencijom za obrazovanje.
- (4) Standarde zanimanja i strukovnih kvalifikacija donosi ministar u suradnji s Agencijom za obrazovanje.
- (5) Standardi zanimanja i strukovnih kvalifikacija redovito se usklađuju s potrebama tržišta rada, u pravilu svakih 5 godina.

Članak 16.
(Primjena, praćenje i poboljšavanje nastavnog plana i programa)

- (1) Agencija za obrazovanje nadležna je za praćenje, ocjenu i poboljšanje zajedničke jezgre nastavnih planova i programa za srednje strukovno obrazovanje i obuku i predlaganje modularnih nastavnih planova i programa za stručne predmete.
- (2) Dio nastavnog plana i programa koji se osmišljava u školama ne sadrži više od 30% sveukupnog nastavnog plana i programa.
- (3) Dio nastavnog plana i programa za svaki stručni predmet, na prijedlog stručnog aktiva, utvrđuje nastavničko vijeće škole, a odobrava nadležni ministar.
- (4) Pri utvrđivanju nastavnog plana i programa uzimaju se potrebe lokalnog tržišta rada.

Članak 17.
(Opći, strukovni i školski kurikulum)

- (1) Strukovno obrazovanje ostvaruje se na temelju općeg kurikulumu, strukovnog kurikulumu te školskog kurikulumu.
- (2) Pored ciljeva utvrđenih općim kurikulumom, cilj je strukovnim kurikulumom osigurati i stjecanje kompetencija propisanih strukovnim kvalifikacijama.
- (3) Udjel temeljne kompetencije u kvalifikacijama koje traju tri i više godina u prvoj godini obrazovanja mora biti najmanje 60% u odnosu na strukovnu kompetenciju, a u drugoj godini obrazovanja temeljna kompetencija mora biti najmanje 40%, a što se pobliže utvrđuje strukovnim kurikulumom za svaku kvalifikaciju određene razine.
- (4) Strukovni kurikulum donosi ministar, a sadrži zajednički općeobrazovni i posebni strukovni dio.
- (5) Zajednički općeobrazovni dio sadrži općeobrazovne predmete koji su zajednički i obvezni za određenu razinu kvalifikacije, a posebni strukovni dio sadrži strukovne predmete/module koji su vezani za određenu strukovnu kvalifikaciju.
- (6) Posebni strukovni dio sadrži obvezni i izborni dio.
- (7) Izborni dio kurikulumu programski je vezan za standard zanimanja, a polaznik ga bira prema svojim interesima i sklonostima.

Članak 18.
(Opći kurikulum)

- (1) Opći kurikulum utvrđuje vrijednosti, načela, općeobrazovne ciljeve i ciljeve poučavanja, koncepciju učenja i poučavanja, pristupe poučavanju, obrazovne ciljeve po obrazovnim područjima i predmetima definirane ishodima obrazovanja, odnosno kompetencijama te vrednovanje i ocjenjivanje.
- (2) Opći kurikulum donosi ministar.

Članak 19.
(Strukovni kurikulum)

Strukovnim kurikulumom utvrđuju se:

- a) trajanje obrazovanja,
- b) materijalni i kadrovski uvjeti za njegovu provedbu,
- c) ishodi učenja,
- d) način praćenja, vrednovanja i ocjenjivanja,
- e) tjedni i godišnji fond nastavnih sati,
- f) tjedni broj nastavnih sati po predmetima/modulima,
- g) predmetni kurikulumi iskazani ciljevima i sadržajima, načinima izvedbe sadržaja i okruženjem za učenje.

Članak 20.
(Školski kurikulum i godišnji plan i program rada školske ustanove)

- (1) Škola radi na temelju školskog kurikulumu i godišnjeg plana i programa rada.
- (2) Školski kurikulum utvrđuje dugoročni i kratkoročni plan i program škole s izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima, a donosi se na temelju općeg kurikulumu i nastavnog plana i programa.
- (3) Školski kurikulum određuje nastavni plan i program izbornih predmeta, izvannastavne i izvanškolske aktivnosti i druge odgojno-obrazovne aktivnosti, programe i projekte.

- (4) Školskim kurikulumom se utvrđuje:
- aktivnost, program i/ili projekt,
 - ciljevi aktivnosti, programa i/ili projekta,
 - namjena aktivnosti, programa i/ili projekta,
 - nositelji aktivnosti, programa i/ili projekta i njihova odgovornost,
 - način realizacije aktivnosti, programa i/ili projekta,
 - vremenik aktivnosti, programa i/ili projekta,
 - detaljan troškovnik aktivnosti, programa i/ili projekta,
 - način vrednovanja i način korištenja rezultata vrednovanja.
- (5) Školski kurikulum donosi školski odbor do 15. rujna tekuće školske godine na prijedlog učiteljskog, odnosno nastavničkog vijeća.
- (6) Školski kurikulum mora biti dostupan svakom roditelju i učeniku u pisanom obliku.
- (7) Smatra se da je školski kurikulum dostupan svakom roditelju i učeniku u pisanom obliku, ako je objavljen na mrežnim stranicama škole i oglasu škole.
- (8) Godišnji plan i program rada donosi se na osnovi nastavnog plana i programa i školskog kurikuluma, a donosi ga školski odbor do 30. rujna tekuće školske godine.
- (9) Godišnjim planom i programom rada školske ustanove utvrđuje se mjesto, vrijeme, način i izvršitelji poslova, a sadrži u pravilu:
- podatke o uvjetima rada,
 - podatke o izvršiteljima poslova,
 - godišnji kalendar rada,
 - podatke o dnevnoj i tjednoj organizaciji rada,
 - tjedni i godišnji broj sati po razredima i oblicima odgojno-obrazovnog rada,
 - planove rada ravnatelja, učitelja, odnosno nastavnika te stručnih suradnika,
 - planove rada školskog odbora i stručnih tijela,
 - plan stručnog osposobljavanja i usavršavanja, u skladu s potrebama škole,
 - podatke o ostalim aktivnostima u funkciji odgojno-obrazovnog rada i poslovanja školske ustanove.

Članak 21. (Standardi ocjenjivanja)

- (1) Agencija za obrazovanje i nadležno tijelo za obrazovanje unutar svojih nadležnosti prate standard i kvalitetu obrazovanja i obuke u sklopu srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke, uključujući obrazovanje i obuku odraslih.
- (2) Agencija za obrazovanje, u suradnji s nadležnim ministarstvima, bavi se uspostavom standarda za ishode učenja kod učenika i ocjenjivanje stupnja njihova uspjeha, uključujući i završni/maturski ispit, organizira eksterno ocjenjivanje škola, provodi istraživanja u području ocjenjivanja, s ciljem procjene razvoja i predočavanja rezultata istraživanja, savjetuje nadležne obrazovne vlasti u pogledu propisanih standarda i njihove primjene, pruža pomoć u pogledu priznavanja domaćih diploma i certifikata u stranim zemljama, pokreće i prati proces strukturiranja i klasifikacije zanimanja te obavlja druge poslove koji se tiču primjene standarda.

Članak 22. (Završni ispit/matura)

- (1) Uspjeh se učenika kontinuirano ocjenjuje.
- (2) Srednje strukovno obrazovanje i obuka završava se polaganjem završnog ispita/mature.
- (3) Ministarstvo određuju pravila i procedure za ocjenjivanje i ispitivanje, sukladno standardima učeničkih postignuća i ocjenjivanja stupnja njihova uspjeha koje utvrdi Agencija za obrazovanje.

III. ORGANIZACIJA I PROVEDBA ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Članak 23.

(Uvjeti za upis polaznika)

- (1) Uvjeti za upis polaznika u srednje strukovno obrazovanje su: zdravstvena sposobnost, posebne psihofizičke sposobnosti, prethodno stečena razina kvalifikacije te drugi uvjeti propisani kurikulumom.
- (2) Broj polaznika koje ustanova za strukovno obrazovanje upisuje u prvi razred, planira se sukladno broju učenika koji završavaju osnovno obrazovanje, kadrovskim i prostornim mogućnostima ustanove, potrebama gospodarstva i slobodnim mjestima za provedbu praktičnog dijela obrazovanja.
- (3) Kandidatima s teškoćama u razvoju ustanova za strukovno obrazovanje osigurava upis u skladu s rješenjem nadležnih službi.
- (4) Ministarstvo na prijedlog ustanova za strukovno obrazovanje i osnivača te dionika objavljuje elemente i kriterije za upis u prvi razred strukovnog obrazovanja, svake godine četiri mjeseca prije početka iduće školske godine.

Članak 24.

(Horizontalna i vertikalna prohodnost)

- (1) U sustavu strukovnog obrazovanja omogućena je horizontalna i vertikalna prohodnost.
- (2) Uvjete i načine nastavka obrazovanja za višu razinu kvalifikacije (vertikalna prohodnost) propisuje ministar.
- (3) Uvjete i način nastavka obrazovanja za istu razinu kvalifikacije (horizontalna prohodnost) utvrđuju stručna tijela ustanove za strukovno obrazovanje sukladno uputama Agencije.

Članak 25.

(Izvođenje praktične nastave)

Osnivač u suradnji s ustanovom za strukovno obrazovanje svake godine, šest mjeseci prije početka iduće školske godine, osigurava slobodna mjesta za izvođenje praktične nastave i vježbi koja se obavlja kod poslodavca, vodeći brigu o prilagođenim slobodnim mjestima za polaznike s teškoćama u razvoju, te o tome izvješćuje Ministarstvo.

Članak 26.

(Trajanje nastavne godine)

Nastavna godina za određenu razinu kvalifikacije, gdje se nastava većim dijelom izvodi u obliku vježbi i praktične nastave, traje najviše 35 tjedana.

Članak 27.

(Izvođenje nastave i vježbi)

- (1) Stjecanje znanja, vještina i sposobnosti provodi se praktičnom nastavom i vježbama.
- (2) Praktična nastava i vježbe izvode se u ustanovi za strukovno obrazovanje i/ili kod poslodavca.
- (3) Ukupan fond sati i materijalni uvjeti za izvođenje praktične nastave i vježbi određuju se kurikulumom.
- (4) Prostori u kojima se izvodi praktična nastava i vježbe moraju udovoljavati zahtjevima sigurnosti na radu i ostalim propisima.

Članak 28.
(Prava i obveze ustanova za strukovno obrazovanje)

- (1) Prava i obveze ustanove za strukovno obrazovanje, polaznika i poslodavca iz provedbe praktične nastave i vježbi koje se izvode kod poslodavca, utvrđuju se ugovorom o provedbi praktične nastave.
- (2) Ugovore iz stavka 1. ovoga članka zaključuju ustanova za strukovno obrazovanje, poslodavac i polaznik stariji od 18 godina, odnosno ustanova, poslodavac i roditelj/staratelj polaznika mlađeg od 18 ili ustanova za strukovno obrazovanje i poslodavac ili ustanove za strukovno obrazovanje međusobno.
- (3) Evidenciju o zaključenim ugovorima iz stavka 2. ovoga članka vodi ustanova za strukovno obrazovanje.

Članak 29.
(Uvjeti za provedbu praktične nastave)

- (1) Poslodavac može sklopiti ugovor o provedbi praktične nastave:
 - a) ako ima propisane radne prostore i opremu,
 - b) ako polazniku odredi mentora koji ima odgovarajuću kvalifikaciju i pedagoške kompetencije, a koji je u radnom odnosu kod poslodavca.
- (2) Ostali uvjeti koje moraju ispunjavati poslodavci za izvođenje praktične nastave utvrđuju se pedagoškim standardom i kurikulumom, a postupak utvrđivanja uvjeta te obrasce ugovora o provedbi praktične nastave propisuje ministar.

Članak 30.
(Dužnosti poslodavca)

- (1) Dužnosti poslodavca koji sklapa ugovor su:
 - a) osigurati polazniku potrebne uvjete za stjecanje propisanih kompetencija,
 - b) osigurati i provoditi propisane mjere zaštite na radu za vrijeme izvođenja praktične nastave
 - c) polazniku redovito isplaćivati ugovorenu nagradu,
 - d) voditi dokumentaciju pohađanja praktične nastave ili vježbi,
 - e) omogućiti zaduženom nastavniku ustanove za strukovno obrazovanje da neposrednim uvidom i uvidom u propisanu dokumentaciju prati izvršenje i kvalitetu izvršenja praktične nastave i/ili vježbi,
 - f) ispunjavati druge ugovorom o provedbi praktične nastave dogovorene obveze.
- (2) Poslodavac polaznika može zadužiti samo onim poslovima koji osiguravaju stjecanje kompetencija u skladu s kurikulumom i ugovorom o provedbi praktične nastave.

Članak 31.
(Obveze polaznika praktične nastave i vježbi)

Obveze polaznika na praktičkoj nastavi i vježbama kod poslodavca su:

- a) redovito pohađanje praktične nastave i/ili vježbi te drugih obveznih obrazovnih oblika,
- b) redovito ispunjavanje svojih nastavnih obveza proizišlih iz kurikuluma i ugovora, a u funkciji provedbe praktične nastave ili vježbi kod poslodavca,
- c) postupanje sukladno uputama poslodavca i ustanove za strukovno obrazovanje o provedbi praktične nastave ili vježbi,
- d) postupanje u skladu s propisima o sigurnosti na radu,
- e) čuvanje imovine i poslovne tajne poslodavca.

Članak 32.
(Trajanje praktične nastave i vježbi)

- (1) Redovitim polaznicima u prvoj godini obrazovanja praktična nastava i vježbe mogu trajati najviše 4 sata dnevno, odnosno 20 sati tjedno.
- (2) Redovitim polaznicima u ostalim godinama obrazovanja dnevno trajanje praktične nastave i vježbi uređuje se sukladno propisima kojima se uređuju radni odnosi te drugim propisima.
- (3) Ako praktična nastava i vježbe kontinuirano traju 4 ili više sati dnevno, polaznicima iz stavka 2. ovoga članka mora se osigurati najmanje trideset minuta dnevnog odmora.
- (4) Tijekom školske godine ustanova za strukovno obrazovanje i poslodavac polaznicima iz stavka 1. i stavka 2. ovoga članka moraju osigurati najmanje 45 radnih dana odmora.
- (5) Polaznik ne može biti istoga dana i na nastavi u ustanovi za strukovno obrazovanje i na praktičnoj nastavi i vježbama kod poslodavca.
- (6) Iznimno, u opravdanim razlozima, na zahtjev ustanove, a uz prethodno mišljenje Agencije, Ministarstvo može odobriti i drugačiju organizaciju nastave iz stavka 5. ovoga članka.
- (7) U praktičnoj nastavi i vježbama koje se provode kod poslodavca, primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuju radni odnosi, sigurnost i zaštita na radu.

Članak 33.
(Provjera znanja i vještina)

- (1) Za polaznika koji obavlja praktičnu nastavu i vježbe kod poslodavca ustanova za strukovno obrazovanje, u pravilu u drugoj godini, provodi provjeru stečenih znanja i vještina te dokumentacije koju polaznik vodi prema propisima.
- (2) Ako polaznik ne zadovolji na provjeri znanja i vještina poslodavca se savjetuje o daljnjem radu s polaznicima.
- (3) Postupak i način provedbe provjere u tijeku obrazovanja propisuje ministar, a sadržaj provjere u tijeku obrazovanja utvrđuje Agencija za obrazovanje.

Članak 34.
(Visina nagrade za vrijeme izvođenja praktične nastave i vježbi)

- (1) Za vrijeme izvođenja praktične nastave i vježbi kod poslodavca polaznik, sukladno provedenom vremenu, ima pravo na nagradu, koju isplaćuje poslodavac, osim ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Visina nagrade određuje se prema ostvarenoj prosječnoj neto plaći u Županiji u prethodnoj godini, i to:
 - a) u prvoj godini obrazovanja 10%,
 - b) u drugoj godini obrazovanja 20%,
 - c) u ostalim godinama obrazovanja 25%.
- (3) Poslodavac može dodatno nagraditi polaznika nagradom većom od nagrade iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 35.
(Raskidanje ugovora o provedbi praktične nastave)

- (1) Poslodavac može raskinuti ugovor o provedbi praktične nastave u sljedećim situacijama:
 - a) ako je ugovor bio zaključen na temelju lažnih isprava,
 - b) ako polaznik bez opravdanih razloga učestalo izostaje s praktične nastave, sukladno statutu ustanove za strukovno obrazovanje,
 - c) ako se polazniku promijenilo zdravstveno stanje, te prema mišljenju nadležnog liječnika nije u mogućnosti nastaviti obrazovanja u upisanoj kvalifikaciji,

- d) ako polaznik krši dužnosti koje su određene ovim i drugim zakonima, ugovorom o provedbi praktične nastave te internim propisima poslodavca,
 - e) ako se polaznik ispiše iz ustanove za strukovno obrazovanje.
- (2) Poslodavac svoju odluku iz stavka 1. ovoga članka mora obrazložiti u pisanom obliku drugoj ugovornoj strani.
- (3) Ustanova za strukovno obrazovanje, odnosno polaznik ili njegov roditelj, odnosno staratelj raskidaju ugovor s poslodavcem ukoliko poslodavac ne ispunjava ugovorne obveze te ako poslodavac više ne ispunjava uvjete za provedbu praktičnog obrazovanja.
- (4) U slučaju da je ugovor raskinut zbog nemogućnosti ispunjavanja ugovornih obveza poslodavca, ustanova za strukovno obrazovanje će polazniku omogućiti zaključivanje novog ugovora s drugim poslodavcem.
- (5) Ako se ugovor o provedbi praktične nastave ne može raskinuti sporazumno, odluku o raskidu, na zahtjev zainteresirane strane, donosi osnivač ustanove za strukovno obrazovanje.

IV. SUSTAV OSIGURAVANJA KVALITETE STRUKOVNOG OBRAZOVANJA

Članak 36.

(Kvaliteta strukovnog obrazovanja)

- (1) Trajnim vrednovanjem polaznika, ustanova za strukovno obrazovanje i procesa u sustavu strukovnog obrazovanja uspostavlja se sustav osiguravanja kvalitete strukovnog obrazovanja.
- (2) Kvaliteta strukovnog obrazovanja u pojedinoj ustanovi za strukovno obrazovanje utvrđuje se na temelju neposrednog uvida u rad ustanove za strukovno obrazovanje te na temelju posebnih ispita sukladno posebnim propisima.
- (3) Kvaliteta strukovnog obrazovanja postiže se:
- a) racionalnom mrežom kurikuluma i ustanova za strukovno obrazovanje,
 - b) jedinstvenom bazom podataka za informacijsko praćenje i upravljanje sustavom,
 - c) sustavom vrednovanja i prikupljanjem rezultata vrednovanja
 - d) poticajnim i korekcijskim mjerama.
- (4) Način praćenja i pokazatelje kvalitete strukovnog obrazovanja te način korištenja rezultata vrednovanja školskih ustanova za strukovno obrazovanje propisuje ministar.
- (5) Bazu podataka iz stavka 3. alineje 2. ovoga članka vodi Ministarstvo.

Članak 37.

(Mreža kurikuluma i ustanova za strukovno obrazovanje)

Mreža kurikuluma i ustanova za strukovno obrazovanje izrađuje se uzimajući u obzir:

- a) stručnu procjenu ekonomske održivosti i opravdanosti provedbe kurikuluma ili otvaranja ustanove za strukovno obrazovanje te plana zapošljavanja pojedinih profila kvalifikacija,
- b) uvažavanje postojećih gospodarskih kapaciteta i planova gospodarskog razvoja pojedinog područja,
- c) osiguravanje zaštite nacionalnih i lokalnih interesa u planiranju i predlaganju mreže kurikuluma i mreže ustanova za strukovno obrazovanje,
- d) projekcije demografskih kretanja na pojedinim područjima,
- e) zadovoljavanje svih preduvjeta za uspješnu provedbu kurikuluma.

Članak 38.

(Samovrednovanje i vanjsko vrednovanje)

- (1) Ustanove za strukovno obrazovanje dužne su provoditi samovrednovanje i vanjsko vrednovanje.
- (2) Samovrednovanje se provodi za sljedeća ključna područja:
- a) planiranje i programiranje rada,

- b) poučavanje i podrška učenju,
 - c) postignuća polaznika,
 - d) materijalni uvjeti i ljudski potencijali,
 - e) profesionalni razvoj zaposlenika,
 - f) međuljudski odnosi u ustanovi za strukovno obrazovanje,
 - g) rukovođenje i upravljanje,
 - h) suradnja s ostalim dionicima.
- (3) Vanjsko vrednovanje obavlja Agencija za obrazovanje.

Članak 39. **(Povjerenstvo za samovrednovanje)**

- (1) Samovrednovanje ustanove za strukovno obrazovanje prati i vrednuje Povjerenstvo za kvalitetu, kojega imenuje tijelo upravljanja ustanove za strukovno obrazovanje. Način i postupak izbora članova Povjerenstva za kvalitetu utvrđuje se statutom ustanove za strukovno obrazovanje.
- (2) Povjerenstvo za kvalitetu ima 7 članova, i to:
- a) 4 člana iz reda nastavnika i stručnih suradnika,
 - b) 1 člana iz reda dionika na prijedlog osnivača,
 - c) 1 člana iz reda polaznika,
 - d) 1 člana iz reda roditelja.
- (3) Upute o elementima i načinu provođenja samovrednovanja izradit će Ministarstvo u suradnji sa Agencijom za obrazovanje..
- (4) Povjerenstvo za kvalitetu do kraja rujna za proteklu školsku godinu izrađuje izvješće te ga dostavlja tijelu upravljanja ustanove za strukovno obrazovanje i Ministarstvu. Sadržaj i način izradbe izvješća propisuje Ministarstvo.

V. POLAZNICI

Članak 40. **(Status redovitog polaznika)**

- (1) Status redovitog polaznika stječe se upisom u ustanovu koja provodi kurikulum za stjecanje određene kvalifikacije.
- (2) Status redovitog polaznika prestaje na način propisan Zakonom o srednjem školstvu.

Članak 41. **(Produženje statusa redovitog polaznika)**

- (1) Iznimno, kategoriziranim športašima sukladno odredbama Zakona o športu i polaznicima koji ne završavaju obrazovanje zbog roditeljstva, iznimnih, socijalnih, osobnih ili obiteljskih prilika te zbog bolesti može se produžiti status redovitog polaznika najviše za dvije godine.
- (2) O produženju statusa redovitog polaznika uz priloženu dokumentaciju nadležnih tijela, odlučuje ravnatelj na prijedlog stručnog tijela ustanove za strukovno obrazovanje.
- (3) Polaznici iz stavka 1. ovoga članka imaju pravo dva puta pohađati svaki razred ukoliko zbog opravdanih razloga nisu ispunili obveze iz obrazovnog kurikuluma.

Članak 42. **(Uvjeti za nastavak i stjecanje kvalifikacije)**

Polazniku koji je na više od dvije godine iz opravdanih razloga prekinuo obrazovanje, na prijedlog stručnog tijela ustanove za strukovno obrazovanje i uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva, ravnatelj ustanove za strukovno obrazovanje određuje uvjete za nastavak i stjecanje kvalifikacije ako je kurikulum izmijenjen u odnosu na kurikulum kvalifikacije koju je pohađao.

VI. NASTAVNICI

Članak 43. (Poslovi nastavnika)

- (1) Poslove nastavnika strukovnih predmeta obavljaju nastavnici stručno-teorijskih sadržaja, nastavnici praktične nastave i vježbi, strukovni učitelji i suradnici u nastavi.
- (2) Poslove nastavnika stručno-teorijskih sadržaja može obavljati osoba koja je završila najmanje sedmi (VII./1) stupanj stručne spreme odgovarajuće vrste odnosno koja je završila diplomski sveučilišni studij, integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili drugi studij odgovarajuće vrste kojim se stječe najmanje 300 ECTS bodova, ili koja je stekla visoku stručnu spremu odgovarajuće vrste, te koja ispunjava ostale uvjete propisane kurikulumom i ima potrebno pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičko obrazovanje.
- (3) Poslove nastavnika praktične nastave i vježbi može obavljati osoba koja je završila najmanje šesti (VI.) stupanj stručne spreme odgovarajuće vrste odnosno koja je završila preddiplomski sveučilišni studij ili preddiplomski stručni studij ili drugi studij odgovarajuće vrste kojim se stječe najmanje 180 ECTS bodova, ili koja je stekla višu stručnu spremu odgovarajuće vrste prema ranije važećim propisima, te koja ispunjava ostale uvjete propisane kurikulumom i ima potrebno pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičko obrazovanje.
- (4) Poslove strukovnog učitelja može obavljati osoba koja ima razinu obrazovanja propisanu kurikulumom, a ima najmanje srednje strukovno obrazovanje odgovarajućeg profila, pedagoške kompetencije te radni staž u struci u trajanju od najmanje pet godina.
- (5) Poslove suradnika u nastavi može obavljati osoba koja je završila odgovarajuće srednje obrazovanje, stekla pedagoške kompetencije te ima radni staž u struci u trajanju od najmanje pet godina, osim ako strukovnim kurikulumom nije drugačije propisano.
- (6) Strukovni učitelji, suradnici u nastavi i mentori iz članka 45. ovoga Zakona pedagoške kompetencije stječu po posebnom programu koji donosi Ministarstvo, a organizira i provodi institucija koju ovlasti Ministarstvo.

Članak 44. (Zapreke za zasnivanje radnog odnosa u školskoj ustanovi)

- (1) Radni odnos u školskoj ustanovi ne može zasnovati osoba koja je pravomoćno osuđena za neko od kaznenih djela protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, protiv braka, obitelji i mladeži, protiv imovine, protiv sigurnosti pravnog prometa i poslovanja, protiv pravosuđa, protiv vjerodostojnosti isprava, protiv javnog reda, protiv službene dužnosti, osim ako je nastupila rehabilitacija prema posebnom zakonu.
- (2) Radni odnos u školskoj ustanovi ne može zasnovati ni osoba protiv koje se vodi kazneni postupak za neko od kaznenih djela navedenih u stavku 1. ovog članka.
- (3) Ako osoba u radnom odnosu u školskoj ustanovi bude pravomoćno osuđena za neko od kaznenih djela iz stavka 1. ovog članka, školska ustanova kao poslodavac može otkazati ugovor o radu bez obveze poštivanja propisanog ili ugovorenog otkaznog roka izvanrednim otkazom ugovora o radu, u roku od 15 dana od dana saznanja za pravomoćnu osudu, a po proteku tog roka redovitim otkazom ugovora o radu uvjetovanim skrivljenim ponašanjem radnika, u kojem će slučaju poslodavac, istodobno uz otkazivanje ugovora o radu, od radnika zahtijevati da odmah prestane raditi tijekom otkaznog roka.
- (4) Ako školska ustanova kao poslodavac sazna da je protiv osobe u radnom odnosu u školskoj ustanovi pokrenut i vodi se kazneni postupak za neko od kaznenih djela iz stavka 1. ovog članka, udaljit će osobu od obavljanja poslova do obustave kaznenog postupka, odnosno najduže do pravomoćnosti sudske presude, uz pravo na naknadu plaće u visini sukladno zakonu.

VII. AUTONOMIJA, UPRAVLJANJE I FINANCIRANJE ŠKOLA

Članak 45. (Autonomija škole)

Sukladno Zakonu o srednjem obrazovanju u Županiji i ovome Zakonu, škole uživaju autonomiju, što posebno podrazumijeva slobodu škole da osmišljava i realizira obrazovne sadržaje prema zahtjevima lokalnog tržišta rada, uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Članak 46. (Udruživanje škole)

(1) Autonomija škole ogleda se i u pravu škola na udruživanje u jednu ili više zajednica srednjih škola (u daljnjem tekstu: zajednica), radi ostvarivanja zajedničkog interesa, razvoja međusobne suradnje i novih oblika obrazovnog rada, s tim što svaka škola zadržava svojstvo pravne osobe.

(2) Te se zajednice utemeljuju isključivo radi uspostave profesionalne suradnje, razmjene iskustava u pogledu dogovora o nastavnim planovima i programima, o nastavnim metodama i ostalim aktivnostima vezanim uz unapređenje nastavnog procesa.

(3) Škole koje utemelje zajednicu svoja međusobna prava uređuju ugovorom. Zajednica može imati svojstvo pravne osobe, uz uvjet da škole usvoje statut zajednice kojim uređuju način rada, sjedište, prava, obveze i sva druga pitanja u vezi s djelovanjem zajednice kao pravne osobe.

Članak 47. (Registracija zajednice)

Zajednice se, sukladno ovome Zakonu, uz prethodnu suglasnost Ministarstva registriraju se prema Pravilniku o pravilima i načinu registracije zajednica srednjih škola u Bosni i Hercegovini kod Ministarstva civilnih poslova BiH.

Članak 48. (Organi škole)

(1) Školom upravlja školski odbor i ravnatelj škole, koji je izabran i djeluje sukladno Zakonu o srednjem školstvu u Županiji

(2) Uz navedena tijela, škola osniva vijeće roditelja i vijeće učenika te druga strukovna tijela, sukladno Zakonu o srednjem školstvu u Županiji.

Članak 49. (Savjetodavno vijeće)

(1) Svaka škola osniva savjetodavno vijeće. Savjetodavno vijeće izabrano je od predstavnika lokalnog tržišta rada, koje je u vezi s obrazovanjem određenih profila zanimanja.

(2) Savjetodavno vijeće pomaže školi u planiranju sadržaja njezinih programa, savjetuje školu o svim pitanjima koja se tiču obuke i pomaže jačanju veza između škole i lokalnog tržišta rada. Sastav savjetodavnog vijeća i procedure za imenovanje njegovih članova uređeni su statutom škole.

(3) Obavljanje dužnosti članova savjetodavnog vijeća dobrovoljno je i besplatno, uz mogućnost plaćanja naknade za troškove dolaska na sjednice i odlaska sa sjednica.

Članak 50. (Obveze osnivača i izvori financiranja)

(1) Osnivač škole obavezan je osigurati osoblje, prostor i opremu koji omogućuju funkcioniranje škole sukladno ciljevima ovoga Zakona.

(2) Sredstva za rad škola mogu se osiguravati iz proračuna lokalnih zajednica i drugih izvora.

Članak 51.
(Pravo obavljanje komercijalnih djelatnosti)

(1) Škole mogu obavljati komercijalne djelatnosti, naročito u kontekstu strukovne obuke. Komercijalne djelatnosti odobrava školski odbor na temelju plana nastavnčkog vijeća uz suglasnost Ministarstva.

(2) Škola raspolaže prihodom ostvarenim od komercijalnih djelatnosti i koristi ga za potrebe škole, sukladno zakonskim propisima u području financija i odgovarajućim školskim propisima.

Članak 52.
(Organiziranje obuke za odrasle)

(1) Škole mogu organizirati obuku odraslih u sklopu svojih registriranih djelatnosti uz suglasnost nadležnih obrazovnih vlasti. Nadležni ministar donosi nastavni plan i program za obrazovanje i obuku odraslih.

(2) Polaznicima obuke za odrasle naplaćuje se naknada za obuku. Visinu naknade utvrđuje i donosi školski odbor uz suglasnost Ministarstva.

(3) Škole mogu primati financijsku i drugu potporu za unapređenje rada, poboljšanje uvjeta školovanja i za sve druge potrebe škole. Ova potpora ni na koji način ne smije biti uvjetovana.

Članak 53.
(Razvoj novih organizacijskih oblika)

Uz odobrenje Ministarstva, škole mogu razvijati nove organizacijske oblike i primjenjivati nove pristupe u sadržaju i metodi strukovnog obrazovanja radi uvođenja korisnih promjena u sustav srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke.

Članak 54.
(Obrazovanje stranih državljana)

(1) Strani državljanima imaju pravo na strukovno obrazovanje kao i državljani Bosne i Hercegovine, te se upisuju u ustanove za strukovno obrazovanje u Županiji pod istim uvjetima kao i državljani Bosne i Hercegovine, što se regulira međusobnim sporazumima između BiH i država .

(2) Državljanima Bosne i Hercegovine koji su se obrazovali u nekoj stranoj državi, a nastavljaju obrazovanje u Županiji, imaju pravo na strukovno obrazovanje pod istim uvjetima kao i državljani BiH-e, koji se obrazuju u ustanovama za strukovno obrazovanje u Županiji.

VIII. PRAĆENJE I NADZOR NAD PRIMJENOM OVOGA ZAKONA

Članak 55.
(Nadzor)

Ministarstvo unutar svoje nadležnosti, odgovorno je za provedbu, te za nadzor i praćenje primjene ovoga Zakona.

Članak 56.
(Inspekcijski nadzor)

(1) Inspekcijski nadzor nad ustanovama za strukovno obrazovanje obavlja prosvjetna inspekcija Ministarstva.

(2) Inspekcijski nadzor nad provođenjem praktične nastave i vježbi kod poslodavca u dijelu primjene propisa o radu, sigurnosti i zaštite na radu obavljaju tijela određena posebnim propisima.

(3) Inspekcijski nadzor nad provedbom dijela kurikuluma koji se ostvaruje po posebnim propisima obavlja nadležna inspekcija, uz prethodno pisanu obavijest Ministarstvu o namjeri provođenja inspekcije.

IX. PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA I EVIDENCIJE

Članak 57. (Dokumentacija i evidencija)

(1) Ustanove za strukovno obrazovanje o polazniku vode evidenciju i dokumentaciju o obavljanju praktične nastave i vježbi kod poslodavca.

(2) Evidencija obvezno mora sadržavati podatke o poslodavcima kod kojih polaznici obavljaju praktičnu nastavu i vježbe, dokumentaciju o zdravstvenoj sposobnosti polaznika, dokaze o osposobljenosti za rad na siguran način, ugovor s poslodavcem, evidenciju ispunjavanja ugovorenih obveza, kao i evidenciju ostvarenja tog dijela kurikuluma.

(3) Sadržaj i oblik obrazaca iz ovoga članka donosi ministar.

X. KAZNENE ODREDBE

Članak 58.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 5.000,00 KM za prekršaj će se kazniti ustanova za strukovno obrazovanje ako:

- a) ne postupa u skladu s ministrovom odlukom o upisu,
- b) ne poštuje propisana mjerila za izbor kandidata u slučaju ograničenja upisa,
- c) istoga dana polaznika optereti izvođenjem nastave u ustanovi i praktične nastave kod poslodavca,
- d) ako polaznicima utvrdi dnevno trajanje praktične nastave i vježbi suprotno propisima kojima se uređuju radni odnosi te drugim propisima.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 2.000,00 KM kaznit će se i odgovorna osoba ustanove za strukovno obrazovanje za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 59. (Donošenje podzakonskih propisa)

(1) Podzakonske propise na temelju ovoga Zakona ministar će donijeti u roku od godine dana od dana njegovog stupanja na snagu.

(2) Standarde zanimanja i strukovnih kvalifikacija iz članka 15. stavka 4. ovoga Zakona ministar će donijeti u roku od dvije godine dana od dana njegovog stupanja na snagu.

(3) Strukovni kurikulum iz članka 17. stavka 4. ovoga Zakona ministar će donijeti u roku od tri godine dana od dana njegovog stupanja na snagu.

(4) Do donošenja strukovnih kurikuluma iz stavka 3. ovoga članka primjenjuju se važeći nastavni planovi i programi te odgovarajuća pedagoška dokumentacija.

Članak 60.
(Obveza primjene i usklađivanja propisa)

Sve što nije regulirano ovim Zakonom primjenjivat će se odredbe Zakona o srednjem školstvu (Narodne novine Hercegbosanske županije, broj: 12/04. i 12/08.) kao i drugi odgovarajući propisi kojima se uređuju ustroj srednjeg strukovnog obrazovanja i osposobljavanja.

Članak 61.
(Usklađivanje akata ustanova za strukovno obrazovanje)

Ustanove za strukovno obrazovanje dužne su uskladiti svoje opće akte s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana donošenja ovoga Zakona.

Članak 62.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u " Narodne novine Hercegbosanske županije".

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGBOSANSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA
Broj:
Tomislavgrad, _____ 2014. godine

Predsjednik

OBRAZLOŽENJE

ZAKONA O SREDNJEM STRUKOVNOM OBRAZOVANJU I OBUCI U HERCEGBOSANSKOJ ŽUPANIJI

I. USTAVNI TEMELJ

Ustavni temelj za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama članka III. 4.b) Ustava Federacije BiH koji uređuje da županijama pripadaju sve ovlasti koje nisu izričito dodijeljene federalnoj vlasti, a posebice »b) stvaranje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju, te osiguranje naobrazbe» i članka 15. stavka 1. točka d). Ustava Hercegbosanske županije.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Člankom 24. Okvirnog Zakona o srednjem strukovnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj:63/08) propisano je:

„ Svi zakoni u entitetu Republici Srpskoj, kantonima u Federaciji BiH i Brčko Distriktu BiH, kao i drugi odgovarajući propisi kojima se uređuje ustroj srednjeg strukovnog obrazovanja i osposobljavanja bit će usuglašeni s odredbama ovoga Zakona, najkasnije u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona. „

Kako u Hercegbosanskoj županiji nije prethodno donesen Zakon o srednjem strukovnom obrazovanju i obuci, nego se osnivanje i rad ustanova srednjeg strukovnog obrazovanja zasnivao na Zakonu o srednjem školstvu (Službene novine HBŽ, broj: 12/04 i 12/08) koji je općenito regulirao srednje školstvo u Županiji, potrebno je donijeti ovaj Zakon koji preciznije uređuje oblast srednjeg strukovnog obrazovanja usklađenu na razini Bosne i Hercegovine.

III. OBRAZLOŽENJE

U Poglavlju I. Opće odredbe, propisan je predmet zakona, određeno je da se djelatnost strukovnog obrazovanja u Kantonu ostvaruje u skladu s odredbama ovoga Zakona i posebnih propisa te zakona kojim se uređuje djelatnost srednjeg strukovnog obrazovanja, obrazložene su definicije i izrazi koji se koriste u Zakonu, utvrđeni su ciljevi odgoja i obrazovanja te ciljevi i načela srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke .

U Poglavlju II. Ustroj srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke, propisano je osnivanje, registracija institucija srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke, pedagoški standardi, poslovi institucija za strukovno obrazovanje, stjecanje strukovnih kvalifikacija, usaglašavanje potreba sa tržištem rada, trajanje školovanja, izbor škole i prelazak učenika, donošenje, razvoj, sadržaj, primjena i praćenje nastavnih planova i programa za srednje strukovno obrazovanje, standardi zanimanja i strukovnih kvalifikacija, opći, strukovni i školski kurikulum, standardi ocjenjivanja te provedba završnog ispita odnosno mature u srednjim strukovnim školama.

U Poglavlju III. Organizacija i provedba odgojno-obrazovnog rada, propisani su uvjeti za upis polaznika u srednje strukovno obrazovanje, horizontalna i vertikalna prohodnost učenika, uvjeti i izvođenje i trajanje praktične nastave, nastave i vježbi, trajanje nastavne godine, prava i obveze ustanova za strukovno obrazovanje, dužnosti poslodavca i obveze polaznika kod izvođenja praktične nastave i vježbi, provjera znanja i vještina , visina nagrade za vrijeme izvođenja praktične nastave i vježbi, te potpisivanje i raskidanje ugovora o provedbi praktične nastave .

U Poglavlju IV. Sustav osiguravanja kvalitete strukovnog obrazovanja , propisan je način postizanja kvalitete strukovnog obrazovanja, uspostavljanje mreže kurikuluma i ustanova za

strukovno obrazovanje, samovrednovanje i vanjsko vrednovanje ustanova za srednje strukovno obrazovanje, te formiranje i rad povjerenstava za kvalitetu koji će provoditi samovrednovanje .

U Poglavlju V. Polaznici, propisano je kako se stječe status i produljenje statusa redovitog polaznika te uvjeti za nastavak i stjecanje kvalifikacije.

U Poglavlju VI. Nastavnici, propisano je tko može obavljati poslove nastavnikastručno-teorijskih sadržaja, nastavnika praktične nastave i vježbi, poslove strukovnog nastavnika, poslove suradnika u nastavi u ustanovama za srednje strukovno obrazovanje, te tko ne može zasnovati radni odnos u školskoj ustanovi.

U Poglavlju VII. Autonomija, upravljanje i financiranje škola, propisano je da škole uživaju autonomiju, što posebno podrazumijeva slobodu škole da osmišljava i realizira obrazovane sadržaje prema zahtjevima lokalnog tržišta rada, pravo škole na udruživanje u jednu ili više zajednica škola, propisani su organi škole i njihov ustroj, imenovanje i rad, izbor i imenovanje Savjetodavnog vijeća škole, obveze osnivača i izvori financiranja, pravo škole za obavljanje komercijalne djelatnosti, organiziranje obuke za odrasle, škole mogu razvijati nove organizacijske oblike i primjenjivati nove pristupe u sadržaju i metodi strukovnog obrazovanja, te obrazovanje stranih državljana u Kantonu, kao i nastavak školovanja državljana BiH koji su već započeli obrazovanje izvan BiH, a žele nastaviti školovanje u Kantonu.

U Poglavlju VIII. Praćenje i nadzor nad primjenom ovoga Zakona, propisano je da Ministarstvo unutar svoje nadležnosti provodi inspekcijski nadzor nad ustanovama za strukovno obrazovanje .

U Poglavlju IX. Pedagoška dokumentacija i evidencija, propisano je da ustanove za strukovno obrazovanje vode dokumentaciju i evidenciju o obavljanju praktične nastave i vježbi kod poslodavca, što evidencija mora sadržavati , te da sadržaj i oblik obrazaca donosi ministar/ministrica.

U Poglavlje X. Kaznene odredbe,

U Poglavlje XI. Prijelazne i završne odredbe, u kojima je određeno koje propise je ministar/ministrica dužan donijeti nakon usvajanja ovog zakona, obveza primjene i usklađivanja postojećih zakona i propisa sa ovim Zakonom,

IV. FINACIJSKA SREDSTVA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u Proračunu Hercegbosanskoj županiji, pogotovo u početnoj fazi primjene. Eventualna financijska sredstva mogla bi se ukazati u kasnijim fazama primjene kao npr. sredstava za rad stručnih povjerenstava za izradu i donošenje i tiskanje novih nastavnih planova i programa za srednje strukovno obrazovanje, sredstva za rad stručnog povjerenstva za vrednovanje kvalitete škola, sredstva za rad Savjetodavnog vijeća škole, te sredstva za tiskanje obrazaca dokumentacije i evidencije u srednjim strukovnim školama .